

VISC

Valsts izglītības satura centrs

*DIAGNOSTICĒJOŠO DARBU
PROGRAMMAS
2020./2021.
mācību gads
9.klase*

LATVIEŠU VALODA LATVIEŠU MĀCĪBVALODAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI	3
LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9.KLASEI	6
MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI	9
MAZĀKUMTAUTĪBU (POĻU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI	12
SVEŠVALODA 9. KLASEI.....	15
MATEMĀTIKA 9. KLASEI.....	20
LATVIJAS VĒSTURE 9. KLASEI	22
DABASZINĪBAS 9.KLASEI	25

LATVIEŠU VALODA LATVIEŠU MĀCĪBVALODAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo latviešu valodas zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda 1.–9.klasei (2.pielikums)* ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic visi 9. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba darba uzbūve

Darbam ir viens variants. Diagnosticējošajam darbam ir trīs daļas.

Diagnosticējošā darba lasīšana un valodas sistēmas izpratnes daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- atrod un apkopo detalizētu informāciju tekstā;
- novērtē tekstā sniegto informāciju;
- veido patstāvīgus spriedumus un pamato tos; novērtē autora nostāju un nolūku;
- izskaidro vārdu/frazeoloģismu tiešās un pārnestās nozīmes;
- papildina teikumus atbilstoši lasītā teksta saturam;
- atrod atbilstošu vārdu tekstā, pamatojoties uz piedāvāto vārdu nozīmi;
- atrod tekstā valodas tēlainās izteiksmes līdzekļus;
- izsaka savu viedokli, balstoties uz teksta saturu;
- salīdzina tekstā sniegto informāciju;
- veido vārdu formas atbilstoši kontekstam;
- sakārto vārdus alfabēta secībā;
- lieto teikumos nepieciešamās pieturzīmes;
- veido teikumus atbilstoši dotajiem nosacījumiem;
- ievēro teikuma veidošanas un pareizrakstības normas.

Diagnosticējošā darba rakstīšanas daļā izglītojamie

- veido pārspriedumu (250–300 vārdi) atbilstoši vienam no piedāvātajiem tematiem;
- izprot tematu un izsaka peronīgo viedokli, to argumentē, izmantojot faktus no personīgās pieredzes un / vai literatūras;
- izmanto žanra prasībām, adresātam un saziņas veidam piemērotus valodas līdzekļus, lai precīzāk izteiktu savas domas;
- ievēro rakstu valodas kultūras normas – saturiskās, leksiskās, gramatiskās, ortogrāfijas, interpunkcijas.

Diagnosticējošā darba mutvārdu daļā izglītojamie

- uzstājas auditorijas priekšā ar loģisku un argumentētu publisko runu;
- veido mērķtiecīgu, strukturētu, saturīgu runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu; skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārliecinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā; lieto bagātu vārdu krājumu;

- izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus kontakta izveidei, uzmanības piesaistei un noturēšanai;
- atbild uz dažāda veida jautājumiem, uzdod loģiskus jautājumus atbilstoši tēmai;
- ievēro runas kultūru;
- izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus kontakta izveidei; uzmanības piesaistei un noturēšanai.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Lasīšana un valodas sistēmas izpratne	18*	56	51	110
2. Rakstīšana	1**	34	31	70
3. Mutvārdi	2***	40*0.5	18	40–50
Kopā	21	110	100	180

* Viens uzdevums pārbauda rakstīšanas prasmi. Lasītprasmes pārbaudes uzdevumos tiek vērtēta arī pareizrakstība.

** Rakstīšanas prasmes pārbaudes daļā izglītojamie raksta pārspridumu (apjoms 250–300 vārdu).

***Muttvārdu daļā tiek novērtēta izglītojamo prasme uzstāties ar iepriekš sagatavotu publisku runu (3-5 min). Mutvārdu daļā drīkst izmantot runas plānu un vizuālo materiālu. Saruna notiek starp pieciem izglītojamajiem (atkarībā no izglītojamo skaita klasē un tehniskām iespējām vienas grupas sastāvs var būt mazāks vai lielāks). Aptuvenais laiks starp pieciem izglītojamajiem ir 40 – 50 minūtes. **Vērtētājiem pirms diagnosticējošā darba norises jāiepazīstas ar mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijiem (sk.2019.gada eksāmena vērtēšanas kritēriji).**

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Saziņa				6–9
	Lasīšana				14–17
	Rakstīšana				10–13
	Runāšana				7–8
Valodas kompetence	Valoda				1–2
	Teksts				8–11
	Teikums				24–27
	Vārds				20–23
Kopā:		24–28	42–46	27–31	100

Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Īso atbilžu	10	24	22
Tukšo vietu aizpildīšana	7	32	29
Nestrukturēts	2	34	31
Monologs	1	16	14
Dialogs	1	4	4

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9.KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējoša darba mērķis

Novērtēt izglītojamo latviešu valodas zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši 2014.gada 12.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās 1.–9.klasei (3.pielikums)* ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējoša darba adresāts

Diagnosticējoša darba veic 9. klases izglītojamie, kuri apgūst mazākumtautību izglītības programmas.

Diagnosticējoša darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 4 daļām – lasīšanas, klausīšanās, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Izglītojamie lasīšanas daļā:

- lasa un saprot savām zināšanām un pieredzei atbilstīgus tekstus – daiļliteratūras, publicistikas, populārzinātniskus tekstus, noteikumus un instrukcijas;
- caurskata garus un īsus tekstus, atrodot vajadzīgo informāciju; prot iegūt informāciju no dažādām teksta daļām vai no dažādiem tekstiem konkrēta uzdevuma izpildei;
- uztver svarīgākos jautājumus tekstos par zināmiem tematiem;
- saprot arī garākus dažāda satura tekstus, uztverot nianšes, attieksmes, kā arī tieši vai netieši izteiktus viedokļus;
- saprot un interpretē teksta vienību saistījumu, kas izteikts ar leksiskiem vai gramatiskiem līdzekļiem;
- lasa un saprot literārā teksta saturu, atrod tēlainās izteiksmes līdzekļus;

klausīšanās daļā

- bez grūtībām uztver un saprot dažāda veida runu (intervijas, diskusijas, lekcijas, ziņas u.c.), ieskaitot autentiskus avotus;
- saprot dažāda veida ierakstītus audiomateriālus arī tad, ja tie nav literārā valodā, un uztver nianšes, arī netieši izpaustas attieksmes un attiecības starp runātājiem;
- klausās un izprot dzirdētā teksta saturu, izklāstītās problēmas, konkrētu un detalizētu informāciju, prot to izmantot savām vajadzībām, piemēram, atbildot uz jautājumiem, izvērtējot informāciju, izdarot secinājumus par teksta saturu;
- saprot izvērstu runu par sarežģītiem tematiem;

rakstīšanas daļā

- prot analizēt un aprakstīt diagrammas, salīdzināt rezultātus, izteikt viedokli un to argumentēt;
- prot formulēt problēmu, diezgan plaši izvērst un pamatot savu viedokli ar argumentiem un atbilstošiem piemēriem no personīgās pieredzes vai literatūras;
- prot uzrakstīt saistītu tekstu ar loģisku izkārtojumu un dalījumu rindkopās, kas atvieglo teksta uztveri;
- lieto dažādas gramatiskās konstrukcijas un daudzveidīgu leksiku, kura ļauj skaidri izteikt savu domu. Sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās var pieļaut nenozīmīgas kļūdas;

mutvārdu daļā:

- izsaka un pamato savu viedokli dialogā par jautājumiem, kas saistīti ar dažādiem vispārējiem tematiem;
- prot uzdot loģiskus jautājumus, lai noskaidrotu dotajos sludinājumos iztrūkstošo informāciju ;
- runā saturiski un gramatiski pareizi, un spontāni atbild uz jautājumiem, īpaši nemeklējot vārdus;
- lieto plašu vārdu krājumu, lai spētu formulēt domu tā, lai izteiktos skaidri un atbilstošā stilā par dažādiem vispārējiem tematiem;
- var pieļaut nenožīmīgas kļūdas, kuras bieži vien patstāvīgi labo;
- ievēro valodas kultūras normas, prot izteikties aprakstoši vai pārfrāzēt izteikumu, lai kompensētu nezināmo vārdu vai gramatisko struktūru.

1.tabula. Diagnosticējoša darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	3	30	26	50
Klausīšanās	3	30	26	30
Rakstīšana	2	26	22	70
Mutvārdi	3	30	26	15 min katram izglītojamajam
Kopā	11	116	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējoša darba

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Klausīšanās un lasīšana				21–25
	Runāšana un sazināšanās				20–23
	Rakstīšana				21–23
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5*
	Leksika un semantika				18–20*
	Gramatika				12–16*
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā:		15–21	50–52	28–33	100

* Sociokultūras kompetence un valodas kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	2	20	17
Atbilžu izvēles	2	20	17
Savietošanas	1	10	9
Tukšo vietu aizpildīšanas	1	10	9
Strukturēti	2	26	22
Dialogs, monologs	3	30	26
Kopā	11	116	100

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo krievu valodas zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmeta standartā *Mazākumtautības valoda 1.–9.klasei (4.pielikums)*.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošais darbs nav obligāts, lēmumu par diagnosticējošā darba veikšanu pieņem izglītības iestāde.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 3 daļām – lasīšana un valodas sistēmas izpratnes, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Diagnosticējošā darba lasīšana un valodas sistēmas izpratnes, rakstīšanas daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- analizē teksta saturu un uzbūvi: atbilstību tematam, galvenajai domai, teksta loģisko sakarību, kompozīcijas elementu un rindkopu atbilstību apgūtajiem teksta žanriem un formām;
- analizē valodas vienības pēc nozīmes, formas un funkcijas;
- integrē un interpretē informāciju no dažādiem avotiem atbilstoši uzdevumam;
- veido patstāvīgus spriedumus un pamato tos; novērtē autora nostāju un nolūku;
- izprot valodas sistēmas uzbūvi visos līmeņos;
- lieto iegūtās zināšanas un pamatprasmes dažāda līmeņa uzdevumu izpildē;
- veido dažāda veida, stila un žanra tekstus, atbilstoši dotajam tematam;
- izprot dotās tēmas saturu un izsaka peronīgo viedokli, to argumentē, izmantojot faktus no personīgās pieredzes un / vai literatūras;
- izmanto žanra prasībām, adresātam un saziņas veidam piemērotus valodas līdzekļus, lai precīzāk izteiktu savas domas;
- ievēro rakstu valodas kultūras normas – saturiskās, leksiskās, gramatiskās, ortogrāfijas, interpunkcijas.

Mutvārdu daļā izglītojamie

- uzstājas auditorijas priekšā ar loģisku un argumentētu publisko runu;
- veido mērķtiecīgu, strukturētu, saturīgu runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu; skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārlicinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā;
- lieto bagātu vārdu krājumu;
- izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus kontakta izveidei, uzmanības piesaistei un noturēšanai;
- atbild uz dažāda veida jautājumiem, uzdod loģiskus jautājumus atbilstoši tēmai;
- ievēro runas kultūru;
- izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus kontakta izveidei; uzmanības piesaistei un noturēšanai.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Lasīšana un valodas sistēmas izpratne	20*	56	51	110
2. Rakstīšana	1**	34	31	70
3. Mutvārdi	2***	40*0.5	18	40 – 50
Kopā	22	110	100	180

* Viens uzdevums pārbauda arī rakstītprasmi.

** Rakstīšanas prasmes pārbaudes daļā izglītojamie raksta pārspridumu (apjoms 250 – 300 vārdu).

*** Mutvārdu daļā tiek novērtēta izglītojamo prasme uzstāties ar iepriekš sagatavotu publisku runu (3-5 min). Diagnosticējošajā darbā drīkst izmantot runas plānu un vizuālo materiālu. Saruna notiek starp pieciem izglītojamajiem (atkarībā no izglītojamo skaita klasē vienas grupas sastāvs var būt mazāks vai lielāks). Aptuvenais laiks starp pieciem izglītojamajiem ir 40 – 50 minūtes. **Vērtējājiem pirms diagnosticējošā darba norises jāiepazīstas ar mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijiem (sk.2019.gada eksāmena vērtēšanas kritēriji).**

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Saziņa				7 – 9
	Lasīšana				16 – 18
	Rakstīšana				14 – 17
	Runāšana				9 – 12
Valodas kompetence	Valoda				1 – 2
	Teksts				15 – 18
	Teikums				10 – 14
	Vārds				28 – 32
Kopā		26 – 30	42 – 46	26 – 30	100

Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	6	21	19
Īso atbilžu	2	8	7
Tukšo vietu aizpildīšana	4	14	13
Nestrukturēts	6	13	12
Strukturēts	2	34	31
Monologs	1	16	14
Dialogs	1	4	4

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

MAZĀKUMTAUTĪBU (POĻU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Mazākumtautības valoda 1.–9.klasei (4.pielikums)*.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošais darbs nav obligāts, lēmumu par diagnosticējošā darba veikšanu pieņem izglītības iestāde.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošais darbs sastāv no 4 daļām – lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Mutvārdu daļā tiek novērtēta izglītojamo prasme uzstāties ar iepriekš sagatavotu publisku runu, dialogs ar otru izglītojamo. Diagnosticējošajā darbā drīkst izmantot runas plānu un vizuālo materiālu.

Izglītojamais lasīšanas daļā

- vispārina lasīto informāciju, pamatojoties uz teksta saturu;
- analizē teksta saturu un uzbūvi: atbilstību tematam, galvenajai domai, teksta loģisko sakarību, kompozīcijas elementu un rindkopu atbilstību apgūtajiem teksta žanriem un formām;
- atrod detalizētu informāciju, pamatojoties uz lasīto tekstu;
- atrod līdzīgas nozīmes vārdus (sinonīmus);

valodas lietojuma daļā

- izprot valodas sistēmas uzbūvi visos līmeņos;
- prot pareizi rakstīt līdzskaņus;
- prot pareizi lietot skaitļa vārdus un saikļus;
- prot pareizi lietot pieturzīmes vienkāršos un saliktos teikumos;
- prot pareizi veidot radniecīgus vārdus;
- saprot frazeoloģismu nozīmi;
- lieto iegūtās zināšanas un pamatprasmes dažāda līmeņa uzdevumu izpildē;

rakstīšanas daļā

- prot rakstīt e-vēstuli;
- veido dažāda veida, stila un žanra tekstus, atbilstoši dotajam tematam;
- izprot dotās tēmas saturu un izsaka personīgo viedokli, to argumentē, izmantojot faktus no personīgās pieredzes un / vai literatūras;
- izmanto žanra prasībām, adresātam un saziņas veidam piemērotus valodas līdzekļus, lai precīzāk izteiktu savas domas;
- ievēro rakstu valodas kultūras normas - saturiskās, leksiskās, gramatiskās, ortogrāfijas, interpunkcijas.

mutvārdu daļā

- uzstājas auditorijas priekšā ar loģisku un argumentētu publisko runu;

- veido mērķtiecīgu, strukturētu, saturīgu runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu, skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārlicinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā;
- lieto bagātu vārdu krājumu;
- izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus kontakta izveidei, uzmanības piesaistei un noturēšanai;
- atbild uz dažāda veida jautājumiem, uzdod loģiskus jautājumus atbilstoši tēmai;
- ievēro runas kultūru.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	5	20	20	120 min
Valodas lietojums	1	20	20	
Rakstīšana	2	40	40	
Mutvārdi	1	20	20	10 min katram izglītojamam
Kopā	9	100	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		Iegaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Lasīšana				21–23
	Runāšana un sazināšanās				15–17
Valodas kompetence	Rakstīšana				21–23
	Teikums				10–12
	Teksts				14–17
	Gramatika				14–15
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		15 – 21	50 – 52	28– 33	100

*Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	2	24	24
Vērtējuma izvēles	1	4	4
Savietošanas	2	8	8
Tukšo vietu aizpildīšanas	1	4	4
Strukturēti	2	40	40
Dialogs, monologs	1	20	20

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīgīdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošajā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

SVEŠVALODA 9. KLASEI **(angļu, vācu, franču, krievu)**

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo svešvalodas zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem*" prasībām mācību priekšmeta standartā *Svešvaloda 1.–9.klasei (5.pielikums)* ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošais darbs nav obligāts, lēmumu par diagnosticējošā darba veikšanu pieņem izglītības iestāde.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darba uzdevumi veidoti attiecīgajā svešvalodā. Darbam ir viens variants. Darbs sastāv no 5 daļām – lasīšanas, klausīšanās, valodas lietojuma, rakstīšanas un mutvārdu daļas. Darba prasības atbilst valodas prasmes B1 līmenim.

Diagnosticējošā darba lasīšana daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- ar pietiekamu izpratni lasa vienkāršus, konkrētus tekstus par jautājumiem, kas saistās ar sadzīves un savām interesēm atbilstošiem tematiem;
- saprot notikumu, jūtu un vēlmju aprakstu;
- prot caurskatīt garākus tekstus, lai atrastu vajadzīgo informāciju, prot iegūt informāciju no dažādām teksta daļām vai no dažādiem tekstiem konkrēta uzdevuma izpildei;
- uztver un nosaka teksta tematiku, galveno domu un svarīgākās detaļas;
- saprot galvenos secinājumus loģiski pamatotos tekstos, kā arī prot izsekot argumentācijai kāda jautājuma traktējumā;
- saprot un interpretē teksta vienību saistījumu, kas izteikts ar leksiskiem vai gramatiskiem līdzekļiem.

Diagnosticējošā darba klausīšanās daļā izglītojamie

- saprot galveno informatīvo saturu lielākajā daļā pārraižu/raisījumu un ierakstu par personiski interesējošiem tematiem;
- klausās un saprot dzirdētā autentiskā un adaptētā teksta saturu, lai iegūtu vajadzīgo informāciju, prot to izmantot savām vajadzībām, piemēram, pārbaudot informācijas pareizību atbilstoši dzirdētajam tekstam;
- saprot tieši izteiktu konkrētu informāciju par zināmiem jautājumiem, ar kuriem regulāri saskaras skolā, brīvajā laikā utt., uztverot gan vispārīgo informāciju, gan atsevišķas detaļas; seko detalizētām norādēm;
- vienkāršā diskusijā var izsekot galvenajiem jautājumiem.

* Eiropas Padome. Valodas politikas nodaļa. Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana. Rīga : Madonas poligrāfists, 2006. 220 lpp.
https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/Projekti/LV_mat_evp_valodu_pase.pdf

Diagnosticējošā darba valodas lietojuma daļā izglītojamie

- lasa īsu tekstu un izvēlās pareizas valodas leksikas un gramatikas formas atbilstoši kontekstam un valodas normām;
- lasa īsu tekstu un aizpilda tukšās vietas ar vārdiem atbilstoši kontekstam un valodas normām;
- lasa īsu tekstu un saskaņo dotos vārdus un struktūras atbilstoši kontekstam un valodas normām.

Diagnosticējošā darba rakstīšanas daļā izglītojamie

- raksta vienkāršus, detalizētus aprakstus, apraksta pieredzēto, vienkāršā, saistītā tekstā izklāstot savas izjūtas un emocijas;
- samērā precīzi pauž informāciju un izsaka savas domas gan par abstraktiem, gan par konkrētiem jautājumiem, jautā par problēmām, vai lūdz tās paskaidrot;
- raksta personiska rakstura vēstules un zīmītes draugiem, skolotājiem un citiem ikdienas dzīvē sastopamajiem cilvēkiem, lūdzot vai sniedzot vienkāršu informāciju par ikdienišķiem jautājumiem, skaidri izklāstot sev svarīgus jautājumus;
- raksta saistītu un secīgu tekstu, ievērojot teksta uzbūves principus;
- izpilda dažādas valodas funkcijas, lietojot izplatītākos neitrāla reģistra izteiksmes līdzekļus;
- lieto pietiekamu vārdu krājumu, lai varētu izteikties par lielāko daļu ar savu ikdienas dzīvi saistītiem tematiem – ģimeni, vaļaspriekiem, interesēm, aktualitātēm, utt.
- lieto valodas gramatiskos resursus atbilstoši saziņas situācijai, lai izteiktu jēgu, veidojot frāzes un teikumus saskaņā ar valodas noteikumiem;
- diezgan pareizi lieto biežāk lietotās valodas konstrukcijas; gadās kļūdas, taču ir skaidrs, kas ir pateikts.

Diagnosticējošā darba runāšanas daļā izglītojamie

- prot diezgan pārliecinoši iesākt, uzturēt un pabeigt vienkāršu sarunu dažādās saziņas situācijās, kas skar personīgo interešu loku vai attiecas uz ikdienas dzīvi;
- prot pārbaudīt, apstiprināt un apmainīties ar informāciju par tēmām, kas ir zināmas, skar personīgo interešu loku vai attiecas un ikdienas dzīvi;
- prot sarunā par interesējošiem jautājumiem izklāstīt personiskos uzskatus un viedokli, kā arī uzzināt citu uzskatus un viedokļus;
- prot saprotami izteikt savu viedokli par problēmu vai par praktiskiem jautājumiem – kur iet, ko darīt, kā organizēt pasākumu utt.
- prot pieklājīgi izteikt savu pārliecību, viedokli, piekrišanu vai nepiekrišanu utt.;
- prot saprotami izteikt savas domas par iespējamiem risinājumiem, kā rīkoties tālāk, sniegt īsu pamatojumu vai paskaidrojumu;
- prot uzaicināt citus izteikt savas domas, īsi komentēt citu viedokļus un priekšlikumus;
- lieto pietiekamu vārdu krājumu un biežāk lietotās valodas konstrukcijas, lai spētu sarunāties par tematiem, kas skar personīgo interešu loku vai attiecas un ikdienas dzīvi;
- samērā brīvi un saprotami izsaka savas domas, pauzes rodas, meklējot vārdus vai formulējot izteikumu;
- izruna ir skaidri saprotama, pat ja reizēm ir izrunas kļūdas.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Maksimālais punktu skaits	Uzdevumu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	20	2	20	30
Klausīšanās	20	2	20	20
Valodas lietojums	20	2	20	20
Rakstīšana	40 x 0,5	2	20	40
Mutvārdi	20	2	20	10
Kopā	100	10	100	120

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Lasīšana				20
	Klausīšanās				20
	Rakstīšana				20
	Runāšana un saziņa				20
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5
	Leksika un semantika				10–25
	Gramatika				11–16
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		20 – 25	50 – 60	20 – 30	100

*Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3. tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā **angļu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Savietošanas	20	20
Klausīšanās	Vērtējuma izvēles	10	10
	Īso atbilžu	10	10
Valodas lietojums	Atbilžu izvēles	10	10
	Tukšo vietu aizpildīšanas	10	10
Rakstīšana	Strukturēti	20	20
Mutvārdi	Dialogs, intervija	20	20

4. tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā **vācu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Vērtējuma izvēles	10	10
	Savietošanas	10	10
Klausīšanās	Vērtējuma izvēles	10	10
	Īso atbilžu	10	10
Valodas lietojums	Atbilžu izvēles	10	10
	Vārdu un struktūru saskaņošanas	10	10
Rakstīšana	Strukturēti	20	20
Mutvārdi	Monologs, dialogs	20	20

5. tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā **franču valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Atbilžu izvēles	10	10
	Savietošanas	10	10
Klausīšanās	Atbilžu izvēles	10	10
	Vērtējuma izvēles	10	10
Valodas lietojums	Atbilžu izvēles	12	12
	Vārdu un struktūru saskaņošanas, tukšo vietu aizpildīšanas	8	8
Rakstīšana	Strukturēti	20	20
Mutvārdi	Dialogs, intervija	20	20

6. tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā **krievu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā %
Lasīšana	Savietošanas	10	10
	Vērtējuma izvēles	10	10
Klausīšanās	Atbilžu izvēles	10	10
	Vērtējuma izvēles	10	10
Valodas lietojums	Atbilžu izvēles	10	10
	Vārdu un struktūru saskaņošanas	10	10
Rakstīšana	Strukturēti	20	20
Mutvārdi	Intervija Dialogs	20	20

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Lasīšanas, klausīšanās un valodas lietojuma daļā vērtē izvēlētās vai ierakstītās atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts. Rakstīšanas un mutvārdu daļā darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. **Vērtētājiem pirms diagnosticējošā darba norises jāiepazīstas ar mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijiem (sk.2019.gada eksāmena vērtēšanas kritēriji).**

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

MATEMĀTIKA 9. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu matemātikā atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Matemātika 1.–9.klasei (6.pielikums) ar nolūku tās pilnveidot.*

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic visi 9.klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darba materiāls ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants.

Darbs sastāv no 2 daļām. 1.daļā tiek vērtētas izglītojamo zināšanas un prasmes, 2.daļā – zināšanu un prasmju lietošana standartsituācijās un problēmsituācijā risināšanā.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzd.skaitis	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
1.daļa	25	25	33	50
2.daļa	9	50	67	120
Kopā	34	75	100	170

Pārbaudes darbā ietverts matemātikas standarta 1.–9.klasei obligātais saturs: matemātiskā instrumentārija izveide, matemātikas lietojums dabas un sabiedrības procesu analīzē, matemātisko modeļu veidošana un pētīšana ar matemātikai raksturīgā metodēm.

2.tabula. Matemātikas tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Matemātiskā instrumentārija izveide	Skaitļi un darbības ar tiem				19–22
	Algebriskās izteiksmes un darbības ar tām				34–36
	Ģeometriskās figūras un to pētīšana.				20–22
Matemātikas lietojums dabas un sabiedrības procesu analīzē	Lielumi un to mērīšana, sakarības starp tiem				2–4
	Informācijas apstrādes, statistikas un varbūtību teorijas elementi				6–8

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Matemātisko modeļu veidošana un pētīšana ar matemātiskai raksturīgām metodēm	Matemātiskā valoda				5–7
	Matemātisko modeļu veidošana un analizēšana				7–9
Kopā		19–21	69–71	8–10	100

Uzdevumu veidi

Uzdevumi pēc satura un formas var būt atšķirīgi to grūtības pakāpē.

Pirmo daļu veido uzdevumi, kuros izglītojamiem ir jāizpilda viena operācija (aritmētiskas viena vai divas darbības, pārveidojums, aprēķins, mērījums, jāveic zīmējums vai jānolasa kāds lielums no attēla, tabulas vai diagrammas).

Otrajā daļā ietverti vairāku operāciju uzdevumi. Otrās daļas atsevišķu uzdevuma veikšanai nepieciešamas analīzes prasmes un produktīvā darbība.

Aiz katra otrās daļas uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	5	5	7
Atbilžu izvēles	5	5	7
Īso atbilžu	15	15	20
Strukturēti	3	17	22
Izvērsto atbilžu	6	33	44

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējosā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu. Zīmuli (arī krāsaino) drīkst lietot tikai zīmējumos. Drīkst izmantot lineālu, cirkuli, transportieri, dzēšgumiju.

Kopā ar diagnosticējošo darbu izglītojamiem saņem matemātikas formulu lapu.

LATVIJAS VĒSTURE 9. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu Latvijas vēsturē atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetā *Latvijas vēsture 6.–9.klasei (17. pielikums) ar nolūku to pilnveidot.*

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošais darbs nav obligāts, lēmumu par diagnosticējošā darba veikšanu pieņem izglītības iestāde.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darba materiāls ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Diagnosticējošais darbs sastāv no trīs daļām.

Pirmajā daļā izglītojamie veic uzdevumus, kuros pārbauda

- vēstures jēdzienus,
- vēstures procesu un notikumu hronoloģiju,
- vēstures notikumu cēloņsakarības.

Otrajā daļā izglītojamie strādā ar dažāda tipa informācijas avotiem:

- saprot, par kādu tēmu un laika periodu ir informācija,
- atlasa un sistematizē faktus,
- precīzi un saprotami atbild uz jautājumiem.

Trešajā daļā izglītojamie veic radošu uzdevumu, ar kuru pārbauda izglītojamo prasmes izmantot vēstures zināšanas (fakti, jēdzieni, peronības, cēloņsakarības) dotās situācijas aprakstā.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1.	8	33	39	35
2.	9	36	42	60
3.	1	16	19	50
Kopā	18	85	100	145

Pārbaudes darbā ietverts Latvijas vēstres standarta 6.–9. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšanās un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Izpratne par vēstures notikumu hronoloģisko secību				7
Vēstures jēdzienu zināšanas un prasme tos lietot				8

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Izpratne par vēstures procesu/notikumu cēloņu un seku mijiedarbību				16
Izpratne par nozīmīgākajiem Latvijas vēstures notikumiem, personībām un to savstarpējo saistību ar Eiropas un pasaules vēstures notikumiem				13
Izpratne par Eiropas un Latvijas vēstures kartēm				6
Zināšanas par valsts svētku, galvenajām atceres un atzīmējamajām dienām un to vēsturisko kontekstu				5
Zināšanas un izpratne par politiskās, ekonomiskās un sociālās dzīves īpatnībām Latvijas padomju sociālistiskajā republikā, pilsētās un laukos				9
Prasme izpētīt vēstures notikumus, darbojoties ar vēstures avotiem un literatūru, māka izdarīt secinājumus				25
Prasme argumentēti interpretēt vēstures notikumus				11
Kopā	30–32	50–53	15–17	100

Uzdevumu veidi

Darbā ietverti vienkārši un strukturēti uzdevumi. Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

Pirmajā daļā ir testa veida uzdevumi, kas saturiski aptver visus vēstures periodus. Otrajā daļā ir strukturēti uzdevumi par vienu tematu. Trešā daļa ir strukturēts eseju uzdevums. Izglītojamais izvēlas vienu no trim piedāvātajām situācijām, izpilda prasīto un raksta aptuveni 200 vārdus garu aprakstu, kurā pamato prasīto, strukturē saturu, izmanto atbilstošus vēstures faktus, personības, lieto vēstures jēdzienus un izdara secinājumus.

Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	4	13	15
Savietošanas	3	12	14
Īso atbilžu	2	6	7
Strukturēts	8	38	45
Strukturēts eseju uzdevums	1	16	19

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

DABASZINĪBAS 9.KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Novērtēt izglītojamo dabaszinātņu zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši 2014.gada 12.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Bioloģija 7.–9.klasei* (9.pielikums), *Fizika 8.–9.klasei* (10.pielikums), *Ķīmija 8.–9.klasei* (11.pielikums) un *Ģeogrāfija 7.–9.klasei* (12.pielikums) ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošais darbs nav obligāts, lēmumu par diagnosticējošā darba veikšanu pieņem izglītības iestāde.

Diagnosticējošā darba saturs un uzbūve

Uzdevumi veidoti latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Darbu var veikt papīra formātā vai elektroniski. Diagnosticējošajam darbam ir divas daļas: teorētiskā un praktiskā (laboratorijas darbs). Katras daļas izpildes laiks ir 40 min. Starp daļām ir starpbrīdis. Diagnosticējošā darba uzdevumi galvenokārt saistīti ar datu un pierādījumu zinātnisku interpretēšanu.

Diagnosticējošā darba pirmajā daļā izglītojamie

- pārveido datus no viena attēlojuma citā;
- analizē un interpretē datus un izdara secinājumus;
- identificē pieņēmumus, pierādījumus un argumentāciju ar zinātni saistītos tekstos;
- atšķir argumentus, kuru pamatā ir zinātniski pierādījumi un teorija, no argumentiem, kas balstīti uz citiem apsvērumiem;
- novērtē zinātniskos argumentus un pierādījumus no dažādiem avotiem (piemēram, laikrakstiem, interneta, žurnāliem).

Diagnosticējošā darba otrajā daļā izglītojamie

- plāno vienkārša laboratorijas darba gaitu;
- sagatavo tabulu datu fiksēšanai;
- veic eksperimentu un fiksē datus tabulā;
- veic nepieciešamos aprēķinus un parāda aprēķinu gaitu;
- attēlo datus grafiski;
- analizē iegūtos rezultātus, secina un iesaka uzlabojumus.

1.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	Kopā darbā, %
Bioloģiskās sistēmas un procesi – organismu uzbūve un pielāgotība dzīves videi; dzīvības procesi un likumsakarības dabā; organismu daudzveidība un klasifikācija; ekosistēmas, to daudzveidība un nozīme; bioloģijas pamatjēdzieni un termini.				15-25
Fizikālās parādības un procesi (mehāniskie, gaismas, skaņas, siltuma, elektriskie un magnētiskie) – fizikas jēdzienu, sakarību, apzīmējumu un vienību lietošana; fizikālo parādību un procesu izpratne; modeļu izpratne un lietojums fizikas apgūvē; funkcionālo sakarību izpratne un lietošana problēmu risināšanā (uzdevumu risināšana).				15-25
Vielas un to pārvērtības – vielas un maisījumi, to sastāvs; atomu un vielu uzbūve, vielu īpašības un pārvērtības; ķīmijas terminoloģija; aprēķini ķīmijā.				15-25
Zemes dabas sistēmas – Zeme Saules sistēmas planēta. Zemes izcelšanās un veidošanās; Zemes litosfēra un reljefs; Zemes hidrosfēra; Zemes atmosfēra, zemeslodes klimats; dabas ģeogrāfiskās ainavas pasaules daļās.				5-15
Pētnieciskā darbība				15-25
Kopā	20–25	55–60	20–25	100

Uzdevumu veidi

Uzdevumi veidoti un sakārtoti atbilstoši dabaszinātņu mācību priekšmetu obligātajam saturam. Uzdevumu kontekstu veido situāciju grupas: *privātā* (personīgais, ģimene, vienaudži, draugi), *sociālā* (drošība, sabiedrība), *globālā* (visa pasaule). Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm. Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

Diagnosticējošais darba pirmajā daļā ir atbilžu izvēles uzdevumi, īso atbilžu uzdevumi un izvērsto atbilžu uzdevumi, bet otrajā daļā laboratorijas darbs. Maksimālais iegūstamo punktu skaits otrajā darba daļā (laboratorijas darbā) ir 12 punkti.

Atkarībā no epidemioloģiskās situācijas diagnosticējošo darbu iespējams veikt klātienē (skolā) vai attālināti.

Vērtēšanas kārtība

Izglītības iestādes vadītājs nosaka darbu vērtēšanas procesu, vērtētājus un nodrošina pārbaudījuma rezultātu ievadīšanu Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS) vietnes sadaļā "Daļība pārbaudījumos". Diagnosticējošo darbu vērtē saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējot izvērsto atbilžu uzdevumus, skolotājs ievēro sniegtos atbilžu piemērus. Vērtējums tiek izteikts procentos. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz procentiem ir iekļauta VPIS.

Datus par katra skolēna un skolēnu grupas (klases, skolas) rezultātiem un sniegumu attiecībā pret konkrētu prasmi/prasmju grupu iegūst, apkopo un analizē dabaszinātņu mācību priekšmetu skolotāji. Pēc diagnosticējošā darba norises katra priekšmeta skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Diagnosticējošā darba 2.daļas (laboratorijas darba) vērtēšanas kritēriji*.

*Eksperimentālās prasmes (sk. 2.tabulu) vērtē skolotājs, novērojot izglītojamo darbību, ja diagnosticējošais darbs tiek veikts klātienē skolā. Ja darbu izglītojamais veic attālināti mājas apstākļos, skolotājs visu diagnosticējošo darbu vērtē pēc skolēna darba lapas. Vērtēšanas kritērijus konkrētajam laboratorijas darbam skolotāji saņems kopā ar darba uzdevumiem. Vērtētājiem pirms diagnosticējošā darba norises jāiepazīstas ar eksperimentālās daļas vērtēšanas kritērijiem.

2.tabula. Eksperimentālās prasmes

Līmenis	1.1. Darba gaitas plānošana vai ievērošana	1.2. Darba piederumu un vielu lietošana	1.3. Iekšējā kārtība un drošība
Pilnīgs	Precīzi un patstāvīgi plāno un ievēro darba gaitu – 2 punkti	Precīzi un patstāvīgi lieto darba piederumus un vielas – 2 punkti	Ievēro iekšējās kārtības un drošības noteikumus – 2 punkti
Daļējs	Veic darbu ar nelielu skolotāja palīdzību – 1 punkts	Darba piederumu un vielu lietojumā pieļauj vienu kļūdu, kuru novērst palīdz skolotājs – 1 punkts	Ievēro drošības noteikumus un pārsvarā ievēro iekšējās kārtības noteikumus – 1 punkts
Nav	Skolotāja palīdzība nepieciešama visa darba laikā – 0 punkti	Nepieciešama skolotāja palīdzība, jo, lietojot darba piederumus un vielas, pieļauj vairākas neprecizitātes – 0 punkti	Neievēro iekšējās kārtības noteikumus (sarunājas, traucē pārējiem) un/vai drošības noteikumus – 0 punkti

3.tabula. Datu reģistrēšanas, apstrādes un analīzes prasmes (veic skolotājs, vērtējot izglītojamo laboratorijas darba pierakstus).

Līmenis	2.1. Datu reģistrēšana	2.2. Datu apstrāde	2.3. Datu analīze un secinājumi
Pilnīgs	Patstāvīgi un precīzi tabulās reģistrē datus – 2 punkti	Apstrādā datus atbilstoši darba uzdevumam (veic aprēķinus un zīmē grafikus) – 2 punkti	Analizē eksperimentā iegūtos rezultātus atbilstoši darba uzdevumam. Secina un iesaka uzlabojumus – 2 punkti
Daļējs	Datus reģistrē nepilnīgi – 1 punkts	Datu apstrādi veic daļēji – 1 punkts	Analizē eksperimentā iegūtos rezultātus ar nelielām neprecizitātēm vai neiesaka uzlabojumus vai rezultātu analīzi neveic, bet uzlabojumus iesaka – 1 punkts
Nav	Dati nav reģistrēti – 0 punkti	Datu apstrāde nav veikta – 0 punkti	Rezultāti nav analizēti – 0 punkti

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar datoru vai pildspalvu. Diagnosticējošā darba izpildei nepieciešams kalkulators, lineāls ar milimetru iedaļām vismaz desmit vienāda izmēra monētas.